gem. Si autem iúdicas legem : non es factor legis , ſed iudex.

12. Unus eſt legislâtor , & iudex , qui poteſt pérdere , & liberâre.

* Rom. 14. 4.

13. * Tu autem quis es , qui iúdicas próximum ? Ecce nunc qui dícitis : Hódiè , aut cráſtino íbimus in illam civitâtem , & faciêmus ibi quidem annum , & mercábimur , & lucrum faciêmus:

14. qui ignorâtis quid erit in cráſtino.

15. Quæ eſt enim vita veſtra ? vapor eſt ad módicum parens , & deíncèps exterminábitur ; pro eo ut dicâtis : Si Dóminus volúerit. Et : Si vixerîmus , faciêmus hoc, aut illud.

16. Nunc autem exultâtis in ſupérbiis veſtris. Omnis exultátio talis , malígna eſt.

17. Sciénti ígitùr bonum fácere , & non faciénti , peccâtum eſt illi.

CAPUT V.

Avâris divítibus exítium minâtur , páuperes ad patiéntiam adhortâtur , Chriſti & prophetârum exémplis propóſitis. Iuraménto abſtinéndum. De oratiône , & extréma unctiône.

1. AGite nunc dívites , plorâte ululántes in miſériis veſtris , quæ advénient vobis.

2. Divítiæ veſtræ putrefáctæ ſunt : & veſtiménta veſtra à tíneis coméſta ſunt.

3. Aurum , & argéntum veſtrum æruginâvit : & ærûgo eôrum in teſtimónium vobis erit , & manducâbit carnes veſtras ſicut ignis. Theſaurizáſtis vobis iram in novíſſimis diêbus.

4. Ecce merces operariôrum , qui meſſuérunt regiónes veſtras, quæ fraudâta eſt à vobis , clamat : & clamor eôrum in aures Dómini sábaoth introîvit.

5. Epuláti eſtis ſuper terram , & in luxúriis enutríſtis corda veſtra in die occiſiónis.

6. Addixíſtis , & occidíſtis iuſtum , & non réſtitit vobis.

7. Patiéntes ígitùr eſtôte fratres uſque ad advéntum Dómini. Ecce agrícola expéctat pretiôſum fructum terræ , patiénter ferens dónèc accípiat temporáneum , & ſerótinum.

8. Patiéntes ígitùr eſtôte & vos , & confirmâte corda veſtra : quóniàm advéntus Dómini appropinquâvit.

9. Nolîte ingemíſcere fratres in altérutrum, ut non iudicémini. Ecce iudex ante iánuam aſsíſtit.

10. Exémplum accípite , fratres , éxitûs mali , labôris , & patiéntiæ , Prophétas: qui locúti ſunt in nómine Dómini.

11. Ecce beatificâmus eos , qui ſuſtinuérunt. Sufferéntiam Iob audíſtis , & finem Dómini vidíſtis, quóniàm miséricors Dóminus eſt , & miſerâtor.

12. Ante ómnia autem fratres mei * nolîte iurâre , neque per cælum , neque per terram , neque áliud quodcúmque iuraméntum. Sit autem ſermo veſter : Eſt, eſt: Non , non : ut non ſub iudício decidâtis. *Matth. 5. 34.

13. ‡ Triſtâtur áliquis veſtrûm ? oret: Æquo ánimo eſt ? pſallat. ‡ PRO INFIRMIS.

14. Infirmâtur quis in vobis ? indûcat presbyteros Eccléſiæ , & orent ſuper eum, ungéntes eum óleo in nómine Dómini:

15. & orátio fídei ſalvâbit infírmum, & alleviâbit eum Dóminus : & ſi in peccátis ſit , remitténtur ei.

16. ‡ Confitémini ergo altérutrum peccâta veſtra , & orâte pro ínvicèm ut ſalvémini : ^ multùm enim valet deprecátio iuſti aſsídua. ‡ IN ROGAT.

17. Elías homo erat símilis nobis paſſíbilis : * & oratiône orâvit ut non plúeret ſuper terram , & non pluit annos tres , & menſes ſex. * 3. Reg. 17. 1. Luc. 4. 25.

18. Et rurſum orâvit : & cælum dedit plúviam , & terra dedit fructum ſuum.

19. Fratres mei , ſi quis ex vobis erráverit à veritâte , & convérterit quis eum:

20. ſcire debet quóniàm qui convérti fécerit peccatôrem ab errôre viæ ſuæ , ſalvâbit ánimam eius à morte , & opériet multitúdinem peccatôrum. ^

EPÍSTOLA B. PETRI APÓSTOLI PRIMA.

PRima Petri Epiſtola digna Apoſtolorum Principe , verbis parca , ſententiis gravis, plena auctoritatis & maieſtatis Apoſtolicæ ; Româ miſſam ipſemet teſtatur , quam Babylonis nomine typicè deſignavit , ſicut & in Apocalypſi cap. 17. & 18. idque propter confuſionem idololatriæ quæ tunc in ea vigebat : quippè quæ omnium gentium ſerviebat erroribus , *ut ait S. Leo. Verum quo anno miſſa ſit incertum eſt. Conſtat verò ex cap. 4. ubi ait :* Si autem ut Chriſtianus , *&c. ſcriptam eſſe poſtquam diſcipuli iam incœperant cognominari Chriſtiani (Actor. 11.) quod nono circiter anno poſt Chriſti mortem factum eſſe Chronologia noſtra oſtendit. An autem ſtatim poſt illa tempora data ſit , non ita conſtat. Seriùs omnino miſſam volunt aliqui , nec multò ante poſteriorem eiuſdem Petri, quam certum eſt ultimis vitæ eius temporibus ſcriptam. Cùm enim , inquiunt , in illa dicat :* Hanc ecce vobis ſecundam ſcribo Epiſtolam : (*cap. 3.*) *nec ullam adjiciat temporis longè remoti particulam : videtur non adeò longi temporis diſtantiam intelligere voluiſſe : quis enim de litteris ante annos viginti datis ita loqueretur ? At aliorum longè diverſa ſententia. Nam cùm Marcus in fine Epiſtolæ ſalutem adſcribat fratribus ; inde concludendum putant Epiſtolam ante Marci ex urbe diſceſſum datam. Profectus eſt verò Marcus in Alexandriam Olymp. 205. anno 3. Claudij item 3. ut habet Chronicon Græcum Euſebij. Eſt autem is annus æræ noſtræ 43. à paſsione 10. Porrò hæc Epiſtola , utì ſuperior Iacobi , in tradendis vitæ Chriſtianæ præceptis tota verſatur.*

CAPUT PRIMUM.

Incipit à ſalutatiône , & à gratiârum actiône : tum quæ ad doctrînam , quæque ad mores ſpectant , proſéquitur.

‡ IN FESTO CATHEDRÆ S. PETRI QUA PRIMùM ROMÆ SEDIT.

1. ‡ PEtrus Apóſtolus Ieſu Chriſti, eléctis ádvenis diſperſiônis Ponti , Galátiæ , Cappadóciæ , Aſiæ , & Bithyniæ

2. ſecúndùm præſciéntiam Dei Patris, in ſanctificatiônem Spíritûs , in obediéntiam , & aſperſiônem sánguinis Ieſu Chriſti: Grátia vobis , & pax multiplicêtur.

* 1. Cor. 1. 3. Epheſ. 1. 3. ‡ DE PL. MART. TEMP. PASCH.

3. * ‡ Benedíctus Deus & Pater Dómini noſtri Ieſu Chriſti , qui ſecúndùm miſericórdiam ſuam magnam regenerâvit nos in ſpem vivam , per reſurrectiônem Ieſu Chriſti ex mórtuis,

4. in hereditâtem incorruptíbilem , & incontaminâtam , & immarceſcíbilem , conſervâtam in cælis in vobis,

5. qui in virtûte Dei cuſtodímini per fidem in ſalûtem , parâtam revelári in témpore novíſſimo.

6. In quo exultábitis , módicum nunc ſi opórtet contriſtári in váriis tentatiónibus:

7. ut probátio veſtræ fídei multò pretióſior auro (quod per ignem probâtur) inveniâtur in laudem , & glóriam , & honôrem in revelatiône Ieſu Chriſti: ^

8. quem cùm non viderítis , dilígitis: in quem nunc quoque non vidéntes créditis : credéntes autem exultábitis lætítiâ inenarrábili , & glorificátâ:

9. reportántes finem fídei veſtræ , ſalûtem animârum.

10. De qua ſalûte exquiſiérunt , atque ſcrutáti ſunt prophétæ , qui de futúra in vobis grátia prophetavérunt:

11. ſcrutántes in quod , vel quale tempus ſignificâret in eis Spíritus Chriſti : prænúncians eas quæ in Chriſto ſunt paſsiónes , & poſterióres glórias:

12. quibus revelâtum eſt quia non ſibimetípſis , vobis autem miniſtrábant ea, quæ nunc nunciâta ſunt vobis per eos, qui evangelizavérunt vobis , Spíritu ſancto miſſo de cælo , in quem desíderant Angeli proſpícere.

13. Propter quod ſuccíncti lumbos mentis veſtræ , ſóbrii perféctè ſperâte in eam , quæ offértur vobis, grátiam , in revelatiônem Ieſu Chriſti:

14. quaſi fílii obediéntiæ , non configuráti prióribus ignorántiæ veſtræ deſidériis:

15. ſed ſecúndùm eum , qui vocâvit vos, Sanctum : & ipſi in omni converſatiône ſancti ſitis:

16. quóniàm ſcriptum eſt : * Sancti éritis , quóniàm ego Sanctus ſum. * Lev. 11. 44. & 19. 2. & 20. 7.

*Deut. 10. 17. Rom. 2. 11. Gal. 2. 6.

17. Et ſi patrem invocâtis eum, qui * ſinè acceptiône perſonârum iúdicat ſecúndùm uniuſcuiúſque opus, in timôre incolátûs veſtri témpore conversámini.

18. Sciéntes quòd non corruptibílibus auro, vel argénto redémpti eſtis de vana veſtra converſatiône patérnæ traditiônis:

* 1. Cor. 6. 20. & 7. 23. Heb. 9. 14. 1. Ioann. 1. 7. Apoc. 1. 5.

19. * ſed pretióſo sánguine quaſi agni immaculáti Chriſti, & incontamináti:

20. præcógniti quidem ante mundi conſtitutiônem, manifeſtáti autem novíſsimis tempóribus propter vos,

21. qui per ipſum fidéles eſtis in Deo, qui ſuſcitâvit eum à mórtuis, & dedit ei glóriam, ut fides veſtra, & ſpes eſſet in Deo:

22. Animas veſtras caſtificántes in obediéntia charitâtis, in fraternitâtis amôre, símplici ex corde ínvicèm dilígite atténtiùs:

23. renáti non ex sémine corruptíbili, ſed incorruptíbili per verbum Dei vivi, & permanéntis in ætérnum:

*Eccli. 14. 18. Iſai. 40. 6. Iac. 1. 10.

24. * quia omnis caro ut fœnum: & omnis glória eius tamquam flos fœni: exáruit fœnum, & flos eius décidit.

25. Verbum autem Dómini manet in ætérnum. hoc eſt autem verbum, quod evangelizâtum eſt in vos.

CAPUT II.

Omni malítiâ & dolo depóſitis, lac ſpiritâle, ut modò géniti infántes deſiderêmus, in quo creſcâmus in viros perféctos, ad imitatiônem Chriſti.

‡ SABB. IN ALBIS. Rom. 6. 4. Epheſ. 4. 22. Coloſſ 3. 8. Heb. 12. 1.

1. ‡ DEponéntes ígitùr omnem malítiam, & omnem dolum, & ſimulatiónes, & invídias, & omnes detractiónes,

2. ſicut modò géniti infántes, rationábile, ſinè dolo lac concupíſcite: ut in eo creſcâtis in ſalûtem:

3. ſi tamen guſtáſtis quóniàm dulcis eſt Dóminus.

4. Ad quem accedéntes lápidem vivum, ab homínibus quidem reprobâtum, à Deo autem eléctum, & honorificâtum:

5. & ipſi tamquam lápides vivi ſuperædificámini, domus ſpirituâlis, ſacerdótium ſanctum, offérre ſpirituáles hóſtias, acceptábiles Deo per Ieſum Chriſtum:

* Iſai. 28. 16. Rom. 9. 33.

6. propter quod contínet Scriptûra: * Ecce pono in Sion lápidem ſummum angulârem, eléctum, pretióſum: & qui credíderit in eum, non confundêtur.

* Pſalm. 117. 22. Iſai. 8. 14. Matth. 21. 42. Act. 4. 11.

7. Vobis ígitùr honor credéntibus: non credéntibus autem * lapis, quem reprobavérunt ædificántes, hic factus eſt in caput ánguli:

8. & lapis offenſiônis, & petra ſcándali his, qui offéndunt verbo, nec credunt in quo & póſiti ſunt.

9. Vos autem genus eléctum, regâle ſacerdótium, gens ſancta, pópulus acquiſitiônis: ut virtútes annunciêtis eius, qui de ténebris vos vocâvit in admirábile lumen ſuum.

* Oſee 2. 24. Rom. 9. 25.

10. * Qui aliquándò non pópulus, nunc autem pópulus Dei: qui non conſecúti miſericórdiam, nunc autem miſericórdiam conſecúti. ^

* Rom. 13. 14. Gal. 5. 16. ‡ DOM. 3. POST PASCH.

11. * ‡ Charíſsimi, óbſecro vos tamquam ádvenas & peregrínos abſtinêre vos à carnálibus deſidériis, quæ mílitant advérsùs ánimam,

12. converſatiônem veſtram inter Gentes habéntes bonam: ut in eo, quod detréctant de vobis tamquam de malefactóribus, ex bonis opéribus vos conſiderántes, gloríficent Deum in die viſitatiônis.

* Rom. 13. 1.

13. * Subiécti ígitùr eſtôte omni humánæ creatúræ propter Deum: ſive regi quaſi præcellénti:

14. ſive dúcibus tamquam ab eo miſsis ad vindíctam malefactôrum, laudem verò bonôrum:

15. quia ſic eſt volúntas Dei, ut benefaciéntes obmutéſcere faciâtis imprudéntium hóminum ignorántiam:

16. quaſi líberi, & non quaſi velâmen habéntes malítiæ libertâtem, ſed ſicut ſervi Dei.

* Rom. 12. 10.

17. Omnes honorâte: * fraternitâtem dilígite: Deum timête: Regem honorificâte.

* Epheſ. 6. 5. Col. 3. 22. Tit. 2. 9.

18. * Servi súbditi eſtôte in omni timôre dóminis, non tantùm bonis & modéſtis, ſed étiàm dyſcolis.

19. Hæc eſt enim grátia, ^ ſi propter Dei conſciéntiam súſtinet quis triſtítias, pátiens iniúſtè.

20. Quæ enim eſt glória, ſi peccántes, & colaphizáti ſuffértis? Sed ſi benè faciéntes patiéntèr ſuſtinêtis: hæc eſt grátia apud Deum.

‡ DOM. 2. POST PASCH.

21. In hoc enim vocáti eſtis: quia & ‡ Chriſtus paſſus eſt pro nobis, vobis relínquens exémplum ut ſequámini veſtígia eius.

* Iſai. 53. 9.

22. * qui peccâtum non fecit, nec invéntus eſt dolus in ore eius:

23. qui cùm maledicerêtur, non maledicêbat: cùm paterêtur, non comminabâtur:

tur: tradêbat autem iudicánti ſe iniúſtè:

* Iſai. 53. 5. 1. Ioann. 3. 5.

24. * qui peccâta noſtra ipſe pértulit in córpore ſuo ſuper lignum: ut peccátis mórtui, iuſtítiæ vivâmus: cuius livôre ſanáti eſtis.

25. Erâtis enim ſicut oves errántes, ſed convérſi eſtis nunc ad paſtôrem, & epíſcopum animârum veſtrârum. ^

CAPUT III.

Coniugatôrum mútua in ſe offícia. Ad charitâtem, & patiéntiam eos adhortâtur. Modéſtiam in veſtítu, miſericórdiam, & pacem iis comméndat.

Epheſ. 5. 22. Col. 3. 18.

1. SImílitèr & mulíeres súbditæ ſint viris ſuis: ut & ſi qui non credunt verbo, per mulíerum converſatiônem ſinè verbo lucrifíant,

2. conſiderántes in timôre caſtam converſatiônem veſtram.

*1. Tim. 2. 9.

3. * Quarum non ſit extrínsecùs capillatûra, aut circumdátio auri, aut induménti veſtimentôrum cultus:

4. ſed qui abſcónditus eſt cordis homo, in incorruptibilitâte quiéti, & modéſti ſpíritûs, qui eſt in conſpéctu Dei lócuples.

5. Sic enim aliquándò & ſanctæ mulíeres, ſperántes in Deo, ornábant ſe, ſubiéctæ própriis viris.

* Gen. 18. 12.

6. * Sicut Sara obediêbat Abrahæ, dóminum eum vocans: cuius eſtis fíliæ benefaciéntes, & non pertiméntes ullam perturbatiônem.

* 1. Cor. 7. 3.

7. * Viri ſimílitèr cohabitántes ſecúndùm ſciéntiam, quaſi infirmióri váſculo mulíebri impartiéntes honôrem, tamquam & coherédibus grátiæ vitæ: ut non impediántur oratiónes veſtræ.

‡ DOM. 5. POST PASCH.

8. In fine autem ‡ omnes unánimes, compatiéntes, fraternitâtis amatóres, miſericórdes, modéſti, húmiles:

* Prov. 17. 13. Rom. 12. 17. 1. Theſſ. 5. 15.

9. * non reddéntes malum pro malo, nec maledíctum pro maledícto, ſed econtrário benedicéntes: quia in hoc vocáti eſtis, ut benedictiônem hereditâte poſſideâtis.

* Pſal. 33. 13.

10. * Qui enim vult vitam dilígere, & dies vidêre bonos, coérceat línguam ſuam à malo, & lábia eius ne loquántur dolum.

* Pſal. 33. 15. 16. & 17. Pſalm. 36. 37. Iſai. 1. 16.

11. * Declinet à malo, & fáciat bonum: inquîrat pacem, & ſequâtur eam:

12. Quia óculi Dómini ſuper iuſtos, & aures eius in preces eôrum: Vultus autem Dómini ſuper faciéntes mala.

13. Et quis eſt qui vobis nóceat, ſi boni æmulatóres fuerítis?

*Matth. 5. 10.

14. * Sed & ſi quid patímini propter iuſtítiam, beáti. Timôrem autem eôrum ne timuerítis, & non conturbémini.

15. Dóminum autem Chriſtum ſanctificâte in córdibus veſtris, ^ paráti ſemper ad ſatisfactiônem omni poſcénti vos ratiônem de ea, quæ in vobis eſt, ſpe.

* Supr. 2. 12.

16. * ſed cum modéſtia, & timôre, conſciéntiam habéntes bonam: ut in eo, quod détrahunt vobis, confundántur, qui calumniántur veſtram bonam in Chriſto converſatiônem.

17. Mélius eſt enim benefaciéntes (ſi volúntas Dei velit) pati, quàm malefaciéntes.

*Rom. 5. 6. Heb. 9. 28. ‡ FER. 6. POST PASCH.

18. * quia & ‡ Chriſtus ſemel pro peccátis noſtris mórtuus eſt, iuſtus pro iniúſtis, ut nos offérret Deo, mortificâtus quidem carne, vivificâtus autem ſpíritu.

19. In quo & his, qui in cárcere erant, ſpirítibus véniens prædicâvit:

* Gen. 7. 7. Matth. 24. 37. Lucæ 17. 26.

20. qui incréduli fúerant aliquándò, * quando expectábant Dei patiéntiam in diêbus Noë, cùm fabricarêtur arca: in qua pauci, id eſt octo ánimæ ſalvæ factæ ſunt per aquam.

21. Quod & vos nunc símilis formæ ſalvos facit baptíſma: non carnis deposítio sórdium, ſed conſciéntiæ bonæ interrogátio in Deum per reſurrectiônem Ieſu Chriſti,

22. qui eſt in déxtera Dei, ^ deglútiens mortem ut vitæ ætérnæ herédes efficerêmur: profectus in cælum ſubiéctis ſibi ángelis, & poteſtátibus, & virtútibus.

CAPUT IV.

Arma Chriſtiánis ſunt páſsio & exémplum Chriſti; vigilâre in oratiónibus, ínvicèm dilígere, & pro Chriſto pati.

1. CHriſto ígitùr paſſo in carne, & vos eâdem cogitatiône armámini: quia qui paſſus eſt in carne, déſiit à peccátis:

* Epheſ. 4. 22. 23. & 24.

2. * Ut iam non deſidériis hóminum, ſed voluntáti Dei, quod réliquum eſt in carne vivat témporis.

3. Súfficit enim prætéritum tempus ad voluntâtem Géntium conſummándam his, qui ambulavérunt in luxúriis, deſidériis, vinoléntiis, comeſſatiónibus, potatiónibus, & illícitis idolôrum cúltibus.

4. In quo admirántur non concurréntibus